

Vejledning til prækvalifikation

Introduktion til prækvalifikation

Alle nye videregående uddannelser under Kulturministeriet skal fremover gennemgå prækvalifikation, før de kan oprettes, jf. lov om akkreditering af videregående og Bekendtgørelse om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af nye videregående uddannelser under Kulturministeriet.

Prækvalifikation er en vurdering af nye videregående uddannelsers relevans. Vurderingen af faglig kvalitet vil fortsat skulle foretages gennem akkreditering.

Formålet med prækvalifikation er at sikre, at udviklingen inden for de videregående uddannelser er hensigtsmæssig set i et samfundsøkonomisk og uddannelsespolitisk perspektiv. Prækvalifikation skal således sikre en overordnet balance i den samlede udvikling af de videregående uddannelser, herunder at der ikke sker overudvikling af nogen uddannelses typer eller fagområder.

Hvornår skal der søges om prækvalifikation

Uddannelsesinstitutionerne skal ansøge om prækvalifikation i to tilfælde:

1. Oprettelse af en ny videregående uddannelse eller skift af uddannelsessprog fra dansk til andet sprog på allerede udbudt uddannelse.
2. Flytning af en eksisterende uddannelse til en anden by.

Kulturministeriet kan i særlige tilfælde dispensere fra nr. 2. Et særligt tilfælde kunne fx være, hvis en hel institution flytter som følge af et opsagt lejemål eller lignende.

Hvornår er en uddannelse ny?

Det er uddannelsesinstitutionernes ansvar at sikre, at uddannelserne løbende tilpasses den samfundsmæssige udvikling og ændrede behov på det danske arbejdsmarked samt i kunst- og kulturlivet. Løbende justeringer, der foretages inden for de lovgivningsmæssige rammer for en given uddannelse, skal ikke gennemgå prækvalifikation.

Kun i de tilfælde, hvor en uddannelses formål, konstituerende indhold, eller erhvervssigte ændres i så stort et omfang, at der reelt bliver tale om en ny uddannelse, skal den gennemgå prækvalifikation. Det er som udgangspunkt uddannelsesinstitutionerne selv, der vurderer omfang og konsekvenser af løbende revisioner. Det helt centrale for vurderingen af, om en uddannelse skal opfattes som ny og dermed gennemgå prækvalifikation, er, om en ændring i en given uddannelse sigter mod en så væsentlig udvidelse af uddannelsens rekrutteringsgrundlag og dimittendernes beskæftigelsesmuligheder, at det kan forventes at have væsentlige negative konsekvenser for beslægtede uddannelser.

Der skal ikke søges om prækvalifikation, hvis en institution erstatter et engelsk uddannelsesudbud med et dansk, men ministeriet skal orienteres herom.

Der skal heller ikke søges om prækvalifikation, hvis man blot ændrer i uddannelsens tilrettelæggelsesform.

Endelig er der ikke krav om at søge om prækvalifikation, hvis en uddannelsesinstitution flytter enkelte dele af undervisningen i en uddannelse til en anden lokalitet.

Genansøgning

Der er ikke nogen begrænsninger for, hvor mange gange en institution kan søge om prækvalifikation af en uddannelse, selvom der tidligere er givet afslag eller uddannelsen ikke har opnået akkreditering. Der er heller ikke nogen karantæneperiode, der skal udstås, før institutionen kan søge igen. Genansøgninger, der ikke indeholder afgørende nye oplysninger, må imidlertid forvente, at tidligere afslag bliver fastholdt.

Ansøgningsprocessen

Ansøgningen fremsendes til kum@kum.dk

I ansøgningsskemaet skal uddannelsesinstitutionen angive, hvad der søges om og redegøre for, hvordan prækvalifikationskriterierne er opfyldt. Når der søges om oprettelse af en ny uddannelse, skal redegørelsen omfatte begge kriterier.

- Kriterie 1: Behov og relevans
- Kriterie 2: Sammenhæng i uddannelsessystemet

Herudover kan dokumentation o.l., der belyser, hvordan uddannelsen opfylder kriterierne, vedlægges i ansøgningen. Ansøgningen skal udformes på dansk, men dokumentationen i bilaget må gerne være på engelsk, hvis det er særlig relevant. Se nærmere om kriterierne og dokumentation nedenfor.

Efterårs- og forårsrunde

Der vil årligt være to ansøgningsfrister for at ansøge om prækvalifikation, henholdsvis **10. januar** og **1. september**.

Offentliggørelse af ansøgninger

Efter ansøgningen er afsendt til ministeriet, vil den være tilgængelig på ministeriets hjemmeside. Her er der adgang til samtlige ansøgninger, der er indsendt til ministeriet. Når ansøgningen er færdigbehandlet, vil det samtidig være muligt at læse ministerens afgørelse.

Kriterier og dokumentation

Ved ansøgning om oprettelse af ny uddannelse skal ansøgeren i ansøgningsskemaet oplyse uddannelsens titel, adgangskrav, osv. Ansøgeren skal derudover redegøre for, hvordan behovs- og relevanskriteriet (kriterie 1) og sammenhængskriteriet (kriterie 2) er opfyldt. Ansøgninger om flytninger af uddannelsessted skal kun opfylde kriterie 2. Redegørelserne kan understøttes gennem fremsendelse af undersøgelser, drøftelser med aftagerpanelet, hørings svar og lignende. Det skal dog understreges, at der alene må indgives

dokumentation i begrænset omfang. Prækvalifikationens fokus er snævert på dokumentation af den nye uddannelses relevans og sammenhæng i uddannelsessystemet.

For at sikre at grundlaget for afgørelserne er så ensartet og konsistent som muligt, forventes det samlede ansøgningsmateriale for den enkelte ansøgning ikke at overstige: 30 normalsider for en ny uddannelse

Såfremt ansøgningen støtter sig på mere omfangsrige undersøgelser eller rapporter skal de væsentlige dele heraf resumeres i redegørelsen. Såfremt det derudover vurderes nødvendigt at fremsende undersøgelser eller rapporter, skal det fremgå klart af redegørelsen, hvilke sider i materialet, der i særlig grad vurderes relevant for ansøgningen. Det er tilladt at henvise til underbyggende dokumentation med links, men som udgangspunkt vil det kun være den vedlagte dokumentation, der lægges til grund for vurderingen af ansøgningen. Ministeriet kan dog inddrage den supplerende dokumentation, hvis det vurderes nødvendigt.

Kriterie 1. Behov og relevans

Ansøger skal herunder påvise, at der er et behov for den søgte uddannelse i det danske samfund, som ikke i tilstrækkeligt omfang kan opfyldes af eksisterende uddannelser.

Redegørelse for og dokumentation af behovet vil afhænge af, om der primært sigtes mod et aktuelt arbejdsmarkedsbehov, kunst- og kulturlivets behov eller primært planlægges med henblik på opfyldelse af et kommende behov. Der kan fx medsende specifikke arbejdsmarkedsundersøgelser som dokumentation for aktuelle behov, afdækning af kunst- og kulturlivets behov mens kommende behov fx kan understøttes af analyser af specifikke udviklingstendenser.

Der skal redegøres for behovet uanset, om der er tale om en deltids eller fuldtidsuddannelse, men forventningerne til behovsredegørelsen afspejles naturligt i de forskellige uddannelsestypers formål, erhvervsrigte og målgruppe. Behovsredegørelsen skal ledsages af et estimat over behovets størrelse samt dokumentation for, at centrale eksterne interessenter, herunder aftagersiden, har været inddraget i vurderingen af behovet for dimittender fra det konkrete uddannelsesforslag. Det er herunder også væsentligt at aftagersiden har været inddraget i vurderingen af uddannelsesforslagets relevans, dvs. om og hvorfor den ny uddannelse dækker det påviste behov bedre end allerede eksisterende uddannelser.

Den kompetenceprofil, der er beskrevet i ansøgningen om prækvalifikation, vil også være den, der efterfølgende skal uddannelsesakkrediteres, såfremt institutionen ikke er positivt institutionsakkrediteret.

Ansøgninger om skift af uddannelsessprog fra dansk til et andet sprog behandles som udgangspunkt som ansøgning om ny uddannelse. Fokus vil her ligge på redegørelse for det samfundsmæssige behov for dimittender med det pågældende sprog.

En uddannelse betragtes som engelsksproget, når hele uddannelsen foregår på engelsk.

Kriterie 2. Sammenhæng i uddannelsessystemet

Ansøger skal herunder redegøre for, hvordan den søgte uddannelse bidrager til øget sammenhæng mellem uddannelsessystemet nationalt og/eller regionalt og kan gennemføres uden væsentlige forringelser af vilkårene for eksisterende uddannelser. Hvor kriterie 1 således handler om, hvorvidt der er efterspørgsel på arbejdsmarkedet efter den ansøgte uddannelsesprofil, handler kriterie 2 om, hvordan den nye uddannelse forholder sig til det samlede eksisterende udbud af videregående uddannelser.

Sammenhæng: For en ny uddannelse skal der redegøres for, hvem uddannelsen henvender sig til og er (videre)uddannelsesmulighed for. Der skal endvidere redegøres for, hvilke videreuddannelsesmuligheder der er eller kan være for uddannelsens dimittender. Det er ikke et krav, at der inddrages potentielle studerende i afdækningen af rekrutteringsgrundlaget.

Konsekvenser for andre uddannelser: Ansøgeren skal forholde sig til, hvilke konsekvenser den nye uddannelse kan forventes at have for beslægtede uddannelser, der fx kan forventes at have beslægtet rekrutteringsgrundlag eller behov for samme type praktikvirksomheder. Hvor det vurderes relevant, kan der vedlægges høringssvar fra andre uddannelsesinstitutioner.

Prækvalifikationsprocessen

Ansøgningerne der tilgår Kulturministeriet inden de fastlagte frister, vil normalt modtage svar senest 10 uger efter, at ansøgningen og tilhørende oplysninger er modtaget i ministeriet.

Afgørelser

Kulturministeren træffer afgørelse om godkendelse af nye uddannelser på baggrund af Det fremsendte materiale. Kulturministeriet kan inddrage eksternt faglig bistand til vurdering af nye uddannelsers relevans.

Afgørelsen kan være:

- godkendelse til umiddelbar oprettelse af en ny uddannelse,
- foreløbig godkendelse til oprettelse af en ny uddannelse betinget af en efterfølgende positiv uddannelsesakkreditering eller institutionsakkreditering eller
- afslag på godkendelse til oprettelse af en ny uddannelse.

Godkendelse til umiddelbar oprettelse kan kun gives til institutioner, der er positivt institutionsakkrediteret. Optag af studerende kan herefter ske på de samme vilkår som hidtil når der foreligger regelgrundlag for uddannelsen.

For institutioner, der endnu ikke er positivt institutionsakkrediteret, vil en godkendelse være foreløbig, således at uddannelsen først kan oprettes efter positiv institutions- eller uddannelsesakkreditering.

Hvis institutionen har påbegyndt institutionsakkreditering, skal der være opnået positiv *institutions*akkreditering, før uddannelsen kan udbydes. En institutionsakkreditering anses for at være påbegyndt 80 hverdage før den frist, som Akkrediteringsrådet har fastsat for uddannelsesinstitutionen for indgivelse af sin selvevaluering.

For øvrige institutioner, der enten ikke har påbegyndt institutionsakkreditering eller er blevet betinget positivt institutionsakkrediteret, skal uddannelsen være positivt *uddannelses*akkrediteret, før den kan udbydes.

Den positive institutionsakkreditering skal være opnået inden for den frist, der er fastsat i afgørelsen om foreløbig godkendelse. I modsat fald bortfalder den foreløbige godkendelse af uddannelsen. Fristen vil blive fastsat konkret under hensyntagen til de frister og tidsplaner, som fastsættes af Danmarks Akkrediteringsinstitution og Akkrediteringsrådet. Ministerens foreløbige godkendelse er som udgangspunkt gældende i 1 år.

For så vidt angår flytninger kan ministeren i særlige tilfælde træffe afgørelse om, at den ansøgte flytning (fx mellem to lokaliteter i samme by) en godkendt uddannelse kan gennemføres uden efterfølgende uddannelsesakkreditering, uanset at uddannelsesinstitutionen ikke er positivt institutionsakkrediteret.

Hvis prækvalifikationen resulterer i et afslag på godkendelse til oprettelse af en ny uddannelse, kan uddannelsen ikke oprettes. Uddannelsesinstitutionen kan dog indgive ansøgning om prækvalifikation og godkendelse igen ved efterfølgende prækvalifikationsrunder, hvis der foreligger afgørende nye oplysninger.